

Raadsvoorstel

Opsteller

Hassink, Evert Ben

Vergadering van

30 november 2021

Kenmerk

Z/21/006283 / D/21/041337

Portefeuillehouder

Tymon de Weger

Portefeuille

Energietransitie

Onderwerp

Vaststellen Warmtevisie Woerden

Samenvatting

Wij stellen de raad voor om met de Warmtevisie Woerden een kader vast te stellen voor de stappen die we in Woerden gaan nemen voor het isoleren van woningen en gebouwen en het overgaan op duurzaam verwarmen zonder aardgas. In de Warmtevisie worden geen wijken aangewezen die in een bepaald jaar aardgasvrij moeten zijn. We kiezen voor een meer organische benadering, waarbij eigenaren zelf hun route naar duurzaam verwarmen bepalen. Dit gaan wij ondersteunen en aanmoedigen.

Gevraagd besluit

1. Stel de Warmtevisie Woerden vast met daarin als belangrijkste speerpunten:
 - Stap voor stap isoleren en besparen;
 - Samen aan de slag met buurten en initiatieven gericht op duurzaam verwarmen;

Inleiding

De Warmtevisie Woerden geven we duidelijkheid over de aanpak van de gemeente voor CO2-neutraal verwarmen van woningen en gebouwen. De visie vloeit voort uit de de '[Startnotitie Warmtevisie Woerden](#)' (19.004512) die op 6 juni 2019 is vastgesteld inclusief de amendementen "[Inwoners betrokken vanaf de start](#)" (20.003193), "[Kennis en innovatie bij de energietransitie](#)" (20.010315) en "[Respectvol naar al onze inwoners](#)" (20.009563). Op 23 september zijn de Uitgangspunten voor de Warmtevisie door de gemeenteraad [vastgesteld](#). (D21/036634) Deze zijn integraal opgenomen in de Warmtevisie.

Het opstellen van Warmtevisies (ook wel 'Transitieviesies Warmte') door alle gemeenten, is ook een afspraak uit het Klimaatakkoord. De Warmtevisie heeft een relatie met de RES U16, waarin we ook samenwerken met de gemeenten in de regio om de vraag naar (elektrische) energie voor verwarming te beperken. Zo kan de vraag naar energie op termijn in evenwicht komen met de productie van duurzame energie.

De Warmtevisie benoemt enkele wijken waar de optie van een warmtenet verkend kan worden met betrokken inwoners en ondernemers. In dit kader wordt de gevraagde verkenning naar het inzetten van warmte uit de rioolwaterzuivering aangekondigd. Daarmee wordt de motie [Thermische energie](#) beantwoord. Gebruiken van restwarmte beperkt de behoefte aan elektrische duurzame energie.

Ook de motie '[Warmtetransitie, ondersteun onze inwoners en pak de bewonersparticipatie anders aan](#)', wordt in de Warmtevisie en met dit raadsvoorstel beantwoord. Momenteel worden het compacte actieplan en de actieve

communicatie-campagne nog voorbereid. Hierover wordt de raad in januari geïnformeerd met een raadsinformatiebrief.

Participatieproces

Van januari tot oktober is een kortdurend participatieproces doorlopen. Vanwege corona is dit grotendeels online gebeurd. Er is gebruik gemaakt van een interactieve website, een enquête, online bijeenkomsten en meedenkgroepen. De gemeenteraad is in de [raadsinformatiebrief](#) (D21/018261) en bij het [vaststellen](#) van de Uitgangspunten voor de Warmtevisie ((D21/036634) op 23 september over het participatieproces geïnformeerd. De bijlage "Resultaten fase 3 Participatietraject Warmtevisie Woerden" (D21/023954) geeft een overzicht van het proces tot de zomer. Een reviewteam vanuit de meedenkgroepen heeft het eerste concept van de Warmtevisie doorgenomen en geconcludeerd dat dit in lijn was met de input vanuit de meedenkgroepen. In oktober zijn er tenslotte inloopbijeenkomsten geweest in alle kernen. De inspraakreacties die in oktober zijn binnengekomen staan in de bijlage "Nota van Antwoord" (D21/042346).

Wat willen we bereiken

Woerden volgt voor het verduurzamen van woningen en gebouwen het tempo dat is vastgelegd in het Klimaatakkoord. Dat betekent dat we streven naar

- 20% van de woningen (klaar voor) aardgasvrij verwarmen in 2030 en
- koers zetten naar een CO2-neutrale, aardgasvrije gemeente in 2050.

De Warmtevisie legt in de eerste fase de nadruk op snel isoleren en energie besparen, vooral om de energierekening betaalbaar te houden voor gezinnen met een klein inkomen. Dit is door de raad gevraagd in de motie "Warmtetransitie, ondersteun onze inwoners en pak de bewonersparticipatie anders aan". Snel reduceren van het gasverbruik beperkt de financiële lasten en is voor het beperken van het broeikaseffect van groot belang.

Wat gaan we daarvoor doen

De Warmtevisie benoemt twee speerpunten:

- Stap voor stap isoleren en besparen
Om de hele samenleving te informeren over de mogelijkheden gaan we gericht aan de slag om groepen, zoals voorlopers, eigenaren van slecht geïsoleerde panden, ondernemers en huurders, te voorzien van de informatie en ondersteuning die voor hen relevant is.
- Samen aan de slag met buurten en organisaties
We gaan per gebied of groep inwoners of ondernemers aan de slag. Samen ontwikkelen we haalbare en betaalbare oplossingen. Met inwoners, ondernemers of (buurt)collectieven worden opties verkend en projecten gestart. Om het energiegebruik te beperken wordt ook verkend of restwarmte is te gebruiken voor het verwarmen van buurten. Daarmee geven we uitvoering aan de motie "Thermische Energie".

In hoofdstuk 11 van de Warmtevisie "Werkprogramma", staat welke projecten zijn voorzien om daar invulling aan te geven.

Argumenten

1.1 Vaststellen van de Warmtevisie zorgt voor duidelijkheid voor inwoners en ondernemers.

Inwoners en ondernemers hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun pand duurzaam te verwarmen. Daarom willen ze weten wat er in hun situatie mogelijk is en wat ze vanuit de gemeente kunnen verwachten. De Warmtevisie geeft duidelijkheid over de warmteopties die mogelijk lijken per buurt of woningtype. Dat geeft inwoners en ondernemers richting en zekerheid bij het nemen van beslissingen over investeringen in hun woning of bedrijfspand. De komende tijd zal er door participatieve besluitvorming, onderzoek en het voortschrijden der techniek steeds meer duidelijk worden. Op basis van nieuwe inzichten, zal de gemeente projecten en regelingen starten of aanpassen en periodiek de Warmtevisie herzien.

1.2 Isoleren en besparen vermindert energiearmoede

Energiearmoede is een probleem voor meer dan duizend gezinnen in onze gemeente. Voor veel meer gezinnen betekent een lagere energierekening dat er meer ruimte over blijft voor bijvoorbeeld sociale activiteiten. Door gezinnen te helpen

om minder energie te gebruiken, voorkomen we geldzorgen en kunnen ze beter mee doen in onze samenleving.

1.3 Snel reduceren van het energiegebruik is belangrijk om het broeikaseffect te beperken

Ook voor het klimaat is het snel reduceren van het energiegebruik belangrijk. Iedere kilo CO₂ die nu in de atmosfeer terechtkomt, draagt honderden jaren bij aan de opwarming van de aarde. Snel beperken van het verbranden van aardgas zorgt er voor dat veel CO₂ niet in de atmosfeer terechtkomt.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 De Warmtevisie geeft wel richting maar bevat nog geen harde keuzes.

Woerden geeft inwoners en ondernemers de ruimte om hun eigen route naar aardgasvrij te bepalen. In enkele wijken wordt onderzocht of een gezamenlijke aanpak wenselijk is. Door die verkenningen te starten komt er meer duidelijkheid.

1.2 De aanpak die de Warmtevisie beschrijft, is geen marsroute die zicht biedt op het bereiken van mijlpalen.

Door bij te houden hoeveel voortgang er is (monitoring), zorgen we er voor dat we bij kunnen sturen, zodat mijlpalen bereikt worden

1.3 Met de middelen die lokaal beschikbaar zijn kan niet iedereen geholpen worden.

Bij het ondersteunen van gezinnen willen we zo veel mogelijk gebruik maken van landelijke subsidies en financiering voor het isoleren van woningen. Zo komt financiële ruimte beschikbaar voor woningeigenaren. Maar ook met de huidige rijksregelingen en het budget dat beschikbaar is in de gemeente kunnen we niet alle gezinnen in de gemeente optimaal ontzorgen.

1.4 Het identificeren van gezinnen met energiearmoede is lastig

Binnen de gemeentelijke organisatie zoekt cluster energie samen met de collega's in het sociaal domein naar methodes om de gezinnen te bereiken waar hulp het meest nodig is. In eerste instantie richten we ons op gezinnen die al in beeld zijn bij de gemeente en de vrijwilligersnetwerken waarmee de gemeente samenwerkt. De ouderdom van woningen, energielabels en het gemiddeld energiegebruik in een straat geven een indicatie van het risico op energiearmoede.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Vaststellen van de Warmtevisie heeft geen financiële gevolgen. Wel is duidelijk dat de activiteiten die nodig zijn om de voorgestelde ambities waar te maken, de komende decennia grote financiële consequenties zullen hebben. Hiervoor kijken we in de eerste plaats naar het Rijk. In het klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten de financiële en juridische middelen krijgen om de regiefunctie waar te maken.

Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van de activiteiten die staan beschreven in de Warmtevisie. Inwoners en ondernemers worden breed geïnformeerd over het belang van het zetten van stappen om het energiegebruik en onze bijdrage aan de opwarming van de aarde te beperken. Daarnaast zetten we in op het gericht informeren van bewoners over de mogelijkheden die zij gezien hun woonsituatie hebben om aan de slag te gaan. Communicatie is nauw verbonden met participatie. Samen met inwoners gaan we op zoek naar de beste aanpak.

Vervolgproces

De Warmtevisie wordt via de website, de gemeentepagina en in contacten met organisaties onder de aandacht van inwoners en ondernemers gebracht.

De uitvoering van de Warmtevisie zal verlopen volgens de twee speerpunten.

- Inwoners en ondernemers krijgen handelingsperspectief door het verstrekken van informatie, subsidie en in projecten om inwoners te ontzorgen.
- In enkele wijken gaan we met inwoners in gesprek over de kans die een mogelijk warmtenet biedt. Zo wordt ook in deze wijken het toekomstperspectief duidelijk. Noodzakelijke vervolgonderzoeken en besluitvorming worden samen met inwoners en ondernemers in deze wijken opgezet.

Iedere vijf jaar wordt de Warmtevisie herzien op basis van de monitoring van de resultaten, de geleerde lessen en technologische en maatschappelijke ontwikkelingen.

Bevoegdheid raad

Artikel 147, tweede lid, juncto artikel 108 van de Gemeentewet;

Bijlagen

1. Warmtevisie Woerden (D21/042409)
2. Raadsvoorstel Warmtevisie Woerden (D21/041337)
3. Raadsbesluit Warmtevisie Woerden (D/21042348)
4. Nota van Antwoord inspraakreacties (D21/042346)
5. Nota van Wijzigingen (D21/042347)
6. Resultaten fase 3 participatie Warmtevisie Woerden (D21/023954)